Lietas Nr. C33455514
Lietas arhīva Nr. CA-0649-17/27

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
2017.gada 10.aprīlī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja Inta Zaļā
tiesnese Iveta Stuberovska
tiesnesis Valdis Vazdiķis
ar sekretārēm Agiju Mežraupu un Sabīni Melderi,
piedaloties prasītāja /pers. C/ pārstāvei /pers. D/,
Rīgā, Brīvības bulvārī 34, atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu /pers. C/ prasībā pret /pers. E/ par pārada piedziņu sakarā ar /pers. E/ apelācijas sūdzību par Rīgas rajona tiesas 2016.gada 1.aprīļa spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1.] Rīgas rajona tiesā 2014.gada 21.oktobrī saņemts prasītāja /pers. C/ prasības pieteikums, bet 2014.gada 10.novembrī prasības pieteikuma papildinājums, pret atbildētāju /pers. E/ par parāda piedziņu.

[1.1.] Prasības pieteikumā norādīts, ka 2013.gada 15.augustā prasītājs ar atbildētāju noslēguši aizdevuma līgumu. Prasītājs aizdevis atbildētājai 6 000 EUR un 1 300 LVL skaidrā naudā, savukārt atbildētāja apņēmās aizdevumu atdot ne vēlāk kā līdz 2014.gada 14.augustam.

Atbildētāja savas uzņemtās saistības nav izpildījusi. Līdz prasības pieteikuma iesniegšanas dienai atbildētāja prasītājam pārskaitījusi 66 LVL (93,91 EUR). Prasītājs 2014.gada 21.augustā nosūtījis atbildētājai paziņojumu par saistību izpildi, bet atbildētāja nav reaģējusi.

Atbilstoši aizdevuma līguma 2.2.punktam par aizdevuma termiņa nokavējumu, aizņēmējs maksā aizdevējam 6% gadā no nesamaksātās summas. Līdz ar to, pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1756., 1775., 1779. un 1943.pantu, prasītājs lūdz tiesu piedzīt no atbildētājas pamatparādu 7 755,82 EUR un kavējuma procentus 465,35 EUR, kā arī tiesāšanās izdevumus. Tāpat arī prasītājs lūdz nodrošināt prasību, ierakstot nekustamā īpašuma, kadastra Nr./numurs A/, kas atrodas /adrese/, ķīlas tiesības atzīmi 8 221,17 EUR apmērā.

[2.] Ar Rīgas rajona tiesas tiesneses 2014.gada 11.novembra lēmumu nolemts ierakstīt Rīgas rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas Stopiņa novada zemesgrāmatu nodalījumā /numurs/ķīlas tiesības atzīmi uz atbildētājai piederošajām 264/6345 domājamām daļām no nekustamā īpašuma, kas atrodas/adrese/. Prasība nodrošināta prasības summas 8 221,17 EUR apmērā.

[3.] Rīgas rajona tiesā 2016.gada 11.martā saņemti prasības pieteikuma precizējumi, kuros prasītājs precizējis prasību, lūdzot tiesu piedzīt no atbildētājas par labu prasītājam parādu 7 755,82 EUR, kavējuma procentus (6% gadā) par 2014.gadu 465,35 EUR apmērā un 2015.gadu 465,35 EUR apmērā, kopā 8 6863,52 EUR, kā arī lūdz piedzīt no atbildētājas par labu prasītājam visus tiesāšanās izdevumus un atzīt tiesības līdz sprieduma izpildei saņemt 6% gadā no neatmaksātās parāda summas.

[4.] Atbildētāja nedz tiesas noteiktajā termiņā, nedz līdz lietas izskatīšanai rakstveida paskaidrojumus par prasību nav sniegusi.

[5.] Rīgas rajona tiesa 2016.gada 1.aprīlī izskatīja prasību un nosprieda to apmierināt.

[5.1.] Tiesa konstatējusi, ka 2013.gada 15.augustā puses atbilstoši Civillikuma 1934.pantam noslēgušas aizdevuma līgumu, saskaņā ar kuru prasītājs izsniedza atbildētājai bezprocentu aizdevumu 6 000 EUR un 1 300 LVL (1 849,73 EUR) apmērā skaidrā naudā.

Atbilstoši prasītāja norādītājam, atbildētāja veikusi parādu atmaksu tikai 66 LVL (93,91 EUR) apmērā. Tiesa konstatējusi, ka atbildētāja lietas izskatīšanas laikā nav iesniegusi pierādījumus savu saistību izpildei, kā arī nav apstrīdējusi ne noslēgtā līguma tiesiskumu, ne parāda apmēru. Līdz ar to atzīst, ka no atbildētājas prasītāja labā piedzenama neatmaksātā aizdevuma pamatsumma 7 755,82 EUR.

[5.2.] Atbilstoši aizdevuma līguma 2.2.punktam, tiesa konstatē, ka atbildētājai iestājies pienākums maksāt soda procentus 6% gadā no neatmaksātās summas līdz pilnīgai aizdevuma summas samaksai. Līdz ar to tiesa atzinusi, ka no atbildētājas prasītāja labā piedzenami nokavējuma procenti 930,70 EUR apmērā par 2014.gadu un 2015.gadu.

Ņemot vērā, ka atbildētāja turpina kavēt saistību izpildi un faktiski lieto prasītājam piederošu kapitālu, tiesa noteikusi prasītājam tiesības saņemt likumiskos 6% gadā no parāda pamatsummas.

[5.3.] Attiecībā uz tiesas izdevumiem, tiesa nospriedusi piedzīt no atbildētājas par labu prasītājam tiesas izdevumus 630,34 EUR apmērā, bet par labu valstij 15,12 EUR.

[6.] Par Rīgas rajona tiesas 2016.gada 1.aprīļa spriedumu atbildētāja iesniegusi apelācijas sūdzību, pārsūdzot spriedumu pilnā apjomā.

[6.1.] Apelācijas sūdzībā norādīts, ka 2016.gada 17.martā atbildētāja iesniegusi pirmās instances tiesai iesniegumu par lietas izskatīšanas atlikšanu, pievienojot pierādījumu – darbnespējas lapu A. Savukārt tiesa atzinusi, ka atbildētāja nav ieradusies uz tiesas sēdi bez attaisnojoša iemesla, līdz ar to atbilstoši Civilprocesa likuma 156.panta pirmajai daļai atzinusi par iespējamu izskatīt lietu bez atbildētājas klātbūtnes.

Atbildētāja norāda, ka nespēja ierasties uz minēto tiesas sēdi bija attaisnojoša un pierādīta. Izskatot lietu bez atbildētājas klātbūtnes, tiesa ir pārkāpusi atbildētājas Civilprocesa likuma 74.panta otrās daļas 2., 3., 4., 5., 6., 7. un 8.punktā noteiktās civilprocesuālās tiesības.

[6.2.] Atbildētāja uzskata, ka pirmās instances tiesa nav pienācīgi izvērtējusi lietā esošos pierādījumus, argumentus, apstākļus, kā rezultātā nonākusi pie nepamatotiem secinājumiem un pieņēmusi nepamatotu, prettiesisku spriedumu. Līdz ar to atbildētāja lūdz atcelt Rīgas rajona tiesas 2016.gada 1.aprīļa spriedumu.

[7.] Uz tiesas sēdi apelācijas instances tiesā bija ieradusies prasītāja /pers. C/ pilnvarotā persona /pers. D/.

Atbildētāja/pers. E/ uz tiesas sēdi nebija ieradusies, neierašanos attaisnojošus dokumentus tiesai neiesniedza, nav lūgusi atlikt lietas izskatīšanu. Par

tiesas sēdes laiku un vietu Civilprocesa likuma 56.panta kārtībā atbildētājai tika paziņots uz apelācijas sūdzībā norādīto korespondences adresi – /adrese A/, nosūtot ierakstītu pasta sūtījumu. Līdz lietas izskatīšanai apelācijas instancē Civillietu tiesas kolēģija nav saņēmusi no pasta izziņu par sūtījuma (pavēstes) neizsniegšanu. Ņemot vērā minēto tiesas kolēģija atbildētājas neierašanos uz tiesas sēdi atzīst par neattaisnojošu un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 156.panta pirmo daļu, tiesas kolēģija atzina par iespējamu lietu izskatīt bez atbildētājas /pers. E/ klātbūtnes.

Prasītāja/pers. C/ pilnvarotā persona /pers. D/ tiesas sēdē prasību uzturēja, apelācijas sūdzību neatzina.

Motīvu daļa

[8.] Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija, pārbaudot lietas materiālus, izvērtējot lietas apstākļus un uzklausot prasītāja pilnvaroto personu, atzīst, ka apelācijas sūdzība nav pamatota un prasība ir apmierināma.

Savu viedokli tiesas kolēģija pamato uz turpmāk norādītajiem argumentiem.

[9.] Civilprocesa likuma 432.panta piektajā daļā noteikts, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Izvērtējot pirmās instances tiesas spriedumā konstatētos faktiskos lietas apstākļus, pierādījumu novērtējumu, tiesas kolēģija uzskata par iespējamu pievienoties pirmās instances tiesas spriedumā norādītajiem motīviem un atkārtoti tos savā spriedumā nenorādīt, atzīstot, ka prasība pamatoti tika apmierināta.

[10.] Civilprocesa likuma 426.panta pirmā daļa paredz, ka apelācijas instance lietu izskata sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kādā pārsūdzēts pirmās instances tiesas spriedums.

Sakarā ar iesniegto apelācijas sūdzību, tiesas kolēģija uzskata par nepieciešamu dot novērtējumu tajā norādītajiem argumentiem.

[10.1.] Apelācijas sūdzībā norādīts uz Civilprocesa likuma 74.panta pārkāpumu, kuru pieļāvusi pirmās instances tiesa, izskatot lietu bez atbildētājas klātbūtnes.

Tiesas kolēģija šādu atbildētājas viedokli atzīst par nepamatotu.

Civilprocesa likuma 156.panta pirmā daļa nosaka, ka tiesa uzsāk lietas izskatīšanu, ja uz tiesas sēdei nav ieradies kāds no procesa dalībniekiem, ja vien nav pamats, saskaņā ar Civilprocesa likuma 209. vai 210.pantu, atlikt lietas izskatīšanu.

Juridiskajā literatūrā un arī tiesu praksē norādīts, ka lietas dalībniekam, informējot tiesu par šķēršļiem, kas liedz iespēju ierasties tiesas sēdē, ir detalizēti jānorāda pamatojums, jāpievieno pierādījumi, kas apliecina šādu šķēršļu iestāšanos un turpināšanos, bet tiesai jāizvērtē saņemtā informācija kontekstā ar lietas apstākļiem *(sk. Civilprocesa likuma komentāri. I daļa (1.-28.nodaļa). Otrais papildinātais izdevums. Sagatavojis autoru kolektīvs. Prof. K. Torgāna zinātniskajā redakcijā. -Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2016, 591.-592.lpp.; sal. Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2012.gada 30.maija sprieduma lietā Nr.SKC-17 9.punkts,2013.gada 14.maija sprieduma lietā Nr.SKC-173 6.punkts, 2013.gada 9.decembrasprieduma lietā Nr.SKC-277 9.punkts, Augstākās tiesas Civillietu departamenta2014.gada 28.februāra spriedums lietā Nr.SKC-119) (sk. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 25.februāra spriedums lietā Nr.SKC – 84/2016).*

No lietas materiāliem redzams, ka pirmās instances tiesā 2016.gada 18.martā saņemts atbildētājas iesniegums *(lietas 40.lapa)* ar lūgumu atlikt lietas izskatīšanu un neizskatīt lietu bez atbildētājas klātbūtnes. Iesniegumam pievienota 2016.gada 17.martā izdotā darbnespējas lapa A Nr.127 *(lietas 41.lapa)*.

Kā redzams no iesniegtās darbnespējas lapas, atbildētājas pārejošas darbnespējas cēlonis norādīts - "cits". Šāds darbnespējas cēlonis tiesas kolēģijas ieskatā, iespējams, liedza atbildētājai veikt darba pienākumus, bet ne ierasties uz tiesas sēdi. No iesniegtās darbnespējas lapas nevar secināt, ka atbildētājai būtu noteikts īpašs slimības ārstēšanas režīms, kas liegtu piedalīšanos tiesas sēdē.

Civillietu tiesas kolēģija norāda, ka Ministru kabineta 2001.gada 6.aprīļa noteikumu Nr.152 "Darbnespēju labu izsniegšanas kārtība" 20.[1] punkts (redakcijā, kas noteikta Ministru kabineta 2013.gada 9.jūlija noteikumu Nr.380 "Grozījumi Ministru kabineta 2001.gada 3.aprīļa noteikumos Nr.152 "Darbnespējas lapas izsniegšanas kārtība") paredz, ka pēc personas pieprasījuma ārsts izsniedz veidlapu Nr.27/u *"Izraksts no stacionāra pacienta/ambulatorā pacienta medicīniskās kartes"*, kuras 10.punktā norāda ārstēšanās režīmu, kas konkrētajā laikposmā noteikts atbilstoši personas veselības stāvoklim (ārstēšana stacionārā, mājas vai brīvais režīms).

Atbildētāja ne pirmās instances tiesā, nedz arī apelācijas instancē nav iesniegusi pierādījumus tam, ka ģimenes ārsts sakarā ar atbildētājas slimības raksturu būtu noteicis viņai gultas režīmu vai ievietojis atbildētāju stacionārā. Līdz ar to tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa pamatoti atzina atbildētājas neierašanos uz tiesas sēdi par neattaisnojošu un 2016.gada 18.martā prasību izskatīja pēc būtības bez atbildētājas klātbūtnes.

Tiesu judikatūrā noteikts, ka tiesības uz taisnīgu tiesu tiek nodrošinātas atbilstošo procesuālo kārtību regulējošo normu ietvaros, panākot likumīga un pamatota sprieduma pieņemšanu. Personas klātbūtne procesā nav pašmērķis, viņas paskaidrojumi un argumentācija ir viens no līdzekļiem kā panākt tiesisku spriedumu *(sk. Senāta 2010.gada 24.novembra spriedumu lietā Nr.SKC- 233).*

[10.2.] Atbildētāja apelācijas sūdzībā norādījusi, ka tiesa nav pienācīgi izvērtējusi lietā esošos pierādījumus, argumentus un apstākļus, tādējādi pieņemot nepamatotu un prettiesisku spriedumu.

Tiesas kolēģija, izvērtējot apelācijas sūdzību un lietas materiālus, secina, ka atbildētāja nav iesniegusi pierādījumus saviem apelācijas sūdzībā norādītajiem apgalvojumiem, nav konkretizējusi, kādus pierādījumus un apstākļus pirmās instances tiesa nav vērtējusi. Atbildētāja celtajā prasībā pat nav iesniegusi paskaidrojumus. Līdz ar to tiesas kolēģija atzīst, ka šāds apelācijas sūdzībā paustais atbildētājas viedoklis noraidāms un atzīstams kā subjektīvs, kas neapstiprinās ar lietā esošajiem pierādījumiem.

[11.] Ievērojot to, ka civillieta izskatīta pēc būtības un prasība apmierināta, Civillietu tiesas kolēģija atzīst par nepieciešamu skatīt jautājumu par tiesas izdevumu atlīdzināšanu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 33.panta otro daļu tiesas izdevumus veido valsts nodeva un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi. Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punkts nosaka, ka ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi tajā skaitā ir izdevumi, kas saistīti ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu nosūtīšanu.

Civilprocesa likuma 41.panta pirmajā daļā ir noteikts, ka prasības apmierināšanas gadījumā, tiesa piespriež no atbildētāja puses visus prasītāja samaksātos tiesas izdevumus. Savukārt no Civilprocesa likuma 42.panta pirmās daļas izriet, ka, apmierinot prasību, tiesa piespriež no atbildētāja puses valsts ienākumos tiesas izdevumus, kas iepriekš nav samaksāti.

[11.1.] No lietas materiāliem *(lietas 6., 15.lapa)* ir redzams, ka prasītājs par prasības pieteikuma un prasības nodrošinājuma pieteikuma iesniegšanu ir samaksājis valsts nodevu 625,24 EUR apmērā. Savukārt no lietas materiāliem *(lietas 7.lapa)* ir redzams, ka prasītājs, iesniedzot prasības pieteikumu, ir samaksājis ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 EUR. Ņemot vērā minēto Civillietu tiesu kolēģija secina, ka no atbildētājas par labu prasītājam ir piespriežama prasītāja samaksātie tiesas izdevumi 630,34 EUR.

No lietas materiālos esošās uzziņas lapas *(lietas 2.lapa)* un Tiesu informācijas sistēmas redzams, ka saistībā ar tiesas pavēstu un dokumentu

nosūtīšanu pirmās instances tiesā radušies ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 7,45 EUR. Savukārt apelācijas instances tiesā saistībā ar tiesas pavēstu nosūtīšanu radušies izdevumi 3,66 EUR. Līdz ar to kopā lietas izskatīšanas gaitā radušies ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 11,11 EUR apmērā.

Ņemot vērā minēto un to, ka prasītājs ir samaksājis ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 EUR apmērā, tad no atbildētājas par labu valstij ir piespriežami nesamaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 6,41 EUR apmērā.

[11.2.] Civilprocesa likuma 36.panta otrā daļa noteic – ja palielina prasības summu [..] atbilstoši piemaksājama valsts nodeva.

No lietas materiāliem redzams, ka 2016.gada 11.martā prasītājs iesniedzis prasības pieteikumu *(lietas 37.-38.lapa)*, kurā kopumā lūdz piedzīt no atbildētājas 8 686,52 EUR (sākotnēji 8 221,17 EUR), par ko saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.pantu maksājama valsts nodeva 15,12 EUR (((8686,52-7114)3,2%+519,30)-554,50) apmērā. Par palielināto prasības summu prasītājs nav veicis valsts nodevas samaksu, līdz ar to atbilstoši Civilprocesa likuma 42.pantam Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka valsts nodeva 15,12 EUR apmērā piedzenama no atbildētājas valsts ienākumos.

Civillietu tiesas kolēģija saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, 432., 433. un 434.pantu, Civillietu tiesu kolēģija

nosprieda

apmierināt prasību.

Piedzīt no /pers. E/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. C/, personas kods /personas kods/, pamatparādu 7 755,82 EUR (septiņi tūkstoši septiņi simti piecdesmit pieci *euro* un 82 centi), nokavējuma procentus 930,70 EUR (deviņi simti trīsdesmit *euro* un 70 centi) par laiku no 2014.gada 1.janvāra līdz 2015.gada 31.decembrim, un tiesas izdevumus 630,34 EUR (seši simti trīsdesmit *euro* un 34 centi), kopā 9 316,86 EUR (deviņi tūkstoši trīs simti sešpadsmit *euro* un 86 centi).

Noteikti /pers. C/tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no /pers. E/ likumiskos 6 (sešus) procentus gadā no piespriestās, bet neatmaksātās pamatparāda summas.

Piedzīt no /pers. E/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos: ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 6,41 EUR (seši *euro* un 41 cents) un valsts nodevu 15,12 EUR (piecpadsmit *euro* un 12 centi).

Labprātīgas izpildes gadījumā maksājuma dokuments par valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu valsts ienākumos tam paredzētajos kontos iesniedzams Rīgas apgabaltiesas Civillietu kolēģijas kancelejā.

Valsts nodeva maksājama norādot šādus rekvizītus – saņēmēja: Valsts kase, nodokļu maksātāja Nr.90000050138; BIC kods: TRELLV22; konta Nr.LV55TREL1060190911200; maksājuma mērķī jānorāda dati lietas identificēšanai (piemēram, procesa dalībnieka personas dati, lietas nosaukums, numurs vai tml.).

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami, norādot šādus rekvizītus – saņēmējs: Tiesu administrācija, nodokļu maksātāja Nr.90001672316; saņēmēja iestāde: Valsts kase; BIC kods: TRELLV22; konta Nr.LV51TREL2190458019000; maksājuma mērķī jānorāda dati lietas identificēšanai (piemēram, procesa dalībnieka personas dati, lietas nosaukums, numurs vai tml.).

Noteikt sprieduma labprātīgai izpildei termiņu – 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Augstākās tiesas Civillietu departamentā 30 (trīsdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Pilns spriedums sastādīts 2017.gada 10.aprīlī.

Tiesas priekšsēdētāja sēdes I.Zaļā

Tiesnese I.Stuberovska

Tiesnesis V.Vazdiķis